ТЪЛКОВАНІЕ ВЪ ПЪРВО-ТО ПАВЛОВО ПОСЛАНІЕ КЪ КОРИНѲАНОМЪ,

кое-то са чете въ деветж-тж неделіж.

„Братіе, Богу есмы поспѣшницы: Божіе тажаніе, Божіе зданіе есте...“ (зач. рки гл. г ст. 9—18).

Въ всяко нѣщо вжистинж несъгласіе-то докарва голѣмж поврѣдж на человѣци-ты, нъ съвършенно разореніе причинява въ души-ты на вѣрујжщи-ты, кога-то става за вѣрж-тж; заради това Апостолъ Павелъ, като са научи чи Коринѳяне-ти станжли на нѣколко партіи, много имъ писа за распры-ты имъ и са мжчеше да гы изкорени отъ по между имъ, и първо, като видѣхмы минжлж-тж недѣліж, имъ прѣдстави какъвъ грѣхъ струвать, като са хвалять на оучителевы-ты си имена, по надоло имъ тълкува, чи Павелъ и Апполосъ, не сж нищо друго, освѣнь слугы Христовы, и подырь то начнава днешніа-тъ четенъ Апостолъ на кратко, и за да разумѣемъ тълкованіе-то му, нека дадемъ вниманіе.

„Братіе, казва Апостолъ Павелъ, мы, като Божіи служителіе, смы и неговы споспѣшници и съдѣлателіе, защото за сжщо-то дѣло работимъ и са трудимъ, за спасеніе-то на человѣци-ты, и защото, азъ насадихъ въ сърдце-то ви слово-то отъ вѣрж-тж, то вы сте Божій садъ, кой-то Богъ насади 1) и Божіе зданіе, защото вы сте съзыдана-та отъ него Черкова; и ако растеніе-то са раскжса, изсжхва, ако зданіе-то са разцѣпи, събаря са, тжй и вы ще пострадате, като имате распры по между си, и не са наричате оученици на началникъ-тъ и Господа Іисуса Христа, нъ на Павла, на Апполоса и на Кифа. Благодать-та, коіж-то ми даде Богъ, мя оумжд ри и мя направи прѣмждръ Архитектонъ (първозыдарь) и мя опжти за да гудіж основаніе на зданіе-то (т. е. на черковж-тж) на Іисуса Христа или вѣрж-тж Христовж (кое-то основаніе прѣди мене положи Іисусъ Христосъ въ святж-тж си черковж, като каза на Петра: „Ты еси Петръ, и на семъ камени созиждꙋ церковь мою,“ т. е. това ти исповѣданіе Петре, чи сьмь азъ сынъ Бога живаго, ще бжде основаніе на вѣрж-тж и на черковж-тж 2) и друго, освѣнь това основаніе, никой, нито человѣкъ, нито Ангелъ може да положи, и ако положи, т. е. ако поученіе-то му не са основава върху тжзи догма, чи Іисусъ Христосъ е Сынъ Божій, той е далечь отъ благочестіе-то. Азъ прочее положихъ това основаніе, а другъ благочестивъ оучитель и пастырь черковный назыдава, т. е. като са основава на това основаніе, разясиява и поучава догмы-ты за Іисуса Христа, а всѣкъ проповѣдникъ, трѣба да пази и точно да внимава що поучаве, щото поученіе-то му да е чисто отъ всякж ерееь и суевѣріе и да е съгласно съ слово-то на истинж-тж. А ако нѣкой отъ вѣрны-ты, като са основава върху основаніе-то на Христовж-тж вѣрж, словомъ, дѣломъ или помышленіемъ струва (назыдава) добры дѣла (злато, сребро, каманіе честное), или лоши дѣла (дърва, сѣно, тростіе), нека знае чи дѣла на всѣкыго ще излязатъ на явѣ, защото послѣдный день отъ страшный сждъ Божій, като

1) Исаі. 61 3. 2) Матѳ. гл. 16 ст. 16—18.

доде съ огьнь на Божіѫ-тѫ правдѫ1), ще открые всичко, и тойзи огьнь 2), т. е. право-сѫдіе-то Божіе ще разпознае какво е дѣло-то на всѣкыго, добро ли или лѫкаво. И ако подирь Божій сѫдъ человѣческо-то тѣло не са осѫди, ще са награди съ царство небесное, ако ли дѣло-то му са іави достойно за огьнь, то ще са оуничтожи, а той ще са спаси, т. е. цѣлъ ще са избави, за да са прѣдаде на вѣчныіа-тъ огьнъ(*). Не знайте ли чи това зданіе, кое-то има за основаніе Іисуса Христа, е храмъ Божій, и тойзи храмъ Божій сте вы и сички-ти, кои-то вѣрвать въ Христа, и чи Духъ Божій живѣе въ васъ? Кой-то прочее развала Божіа-тъ храмъ, като поучава кривы мнѣніа и догмы и суевѣріе вмѣсто православны и истинны, или струва грѣхове вмѣсто добродѣтель, и него ще погуби Богъ 3), защото Божій храмъ е сватъ, а той храмъ сте вы“ 4).

Нека дадемъ сега вниманіе и на нравствено-то поученіе отъ днешніа-тъ четенъ Апостолъ.

XVII. СЛОВО за благодѣіаніе и покаіаніе.

„И҆ когѡ́ждо дѣ́ло, ꙗ҆ко́во же є҆́сть, ѻ҆́гнь и҆скꙋси́тъ.“

Казанно-то това днесь въ Апостолъ-тъ отъ Апостола Павла чи, какво-то е дѣло-то на всѣкыго, огьнь-тъ ще го искуси, нѣкои или отъ неученіе въ св. Писаніе, или като неутвърдени въ благочестіе-то, искрывихѫ му разумъ-тъ, и измыслихѫ единъ огьнь очистителенъ (purgatoire), кой-то очисталъ душы-ты отъ грѣхове-ты, както очиста и злато-то отъ нечистотѫ-тѫ, въ едно врѣме, колко-то е потрѣбно и сързамѣрно съ тажьсть-тѫ на грѣхове-ты, и послѣ излаза отъ тамъ чиста отъ всакѫ нечистотѫ и пріема Божіѫ-тѫ славѫ и блаженство; вижда са чи това измысланіе е отрасьль на еретическо-то Оригеново мнѣніе, който казваше чи вѣчна-та мѫка има конецъ. Нъ това мнѣніе е пълно съ много и голѣмы погрѣшкы, безъ да са основава нито на св. Писаніе, нито на богоносны-ты Отци. Мы вѣрвамы чи Богъ е опрѣдѣлилъ день, въ който съ всакѫ правдѫ ще сѫди сичкы-ты человѣци отъ сътвореніе міра безъ да са исключи нито единъ 5), и тогыва е излишенъ тойзи очистителенъ огьнь, или като е той опрѣдѣленъ на едно мѣсто, гдѣ-то отиватъ душы-ты подырь смьрть-тѫ, за да са очистатъ отъ простителны-ты си грѣхове, то тогыва излишно е второ-то пришествіе, което са вижда колко е безмѣстно и хулително за Бога, и Богъ іавно говори за огьнь-тъ на вѣчнѫ-тѫ мѫкѫ въ св. Писаніе 6). А колко-то за безкръвны-ты жертвы, милостыны, свѣщи, таміанъ и молитвы, които прави православна-та черкова за оусобши-ты, то са основава на св. Писаніе и го е пріела черкова-та отъ Апостолско прѣданіе, и въ това мнѣніе сѫ сичкы-ти почти Христіани съгласни 7).

Заради това, любезни братіа, нека зыдамы въвзъ основаніе-то на вѣрѫ-тѫ дѣла добры: злато, срѣбро, безцѣнны камьны, а не мьртвы и лоши дѣла: дьрва, сѣно, и тростіе защо-то доръ смы прилѣпени съ Христа, съ неговы-ты заповѣды, тогыва Христосъ обитава въ насъ и мы въ него, защо-то той е глава, основаніе, виноградъ, женихъ, пастырь, пѫть, първорожденъ, наслѣдникъ, животъ, въскресеніе и свѣтлина, за да ни покаже съ тѣзи имена, чи мы безъ него смы мьртвы. Да не са прочее

---

1) Даніи. 7 15. 2) Ис. 66 16. — *) Нѣкои отъ дрѣвны-ты тълкувать и друго-іаче тѣзи мѫчноразумителны Апостолскы слова, като гы отнасять на учителы-ты и на тѣхны-ты православны или еретическы поученіia.— 3) Матѳ. 27 5. 4) Іезек. 27 27 Іоан. 14 23. 5) Дѣіан. 17 31 матѳ. 25 31—32. 6) Матѳ. 3 12—13 42 и 18 8 и 25—41, откров. 19—20. 7) Псал. 141 8 Ко Евр. 11 39—40 II, Пет. 2, 9—4 II, Тит. 4 7—8 II, Сол. 2 15 II, Мар. II, 43—45.

отдалечавамы отъ него чрѣзъ грѣхове-ты си, нъ, като съгрѣшимъ малко, да не прѣнебрѣгавамы тойзи малъкъ грѣхъ, защо-то малкыи-тъ става голѣмъ. Нъ и въ голѣмъ грѣхъ, ако испаднемъ, нека не са отчайвамы, защо-то Богъ не ще смьрть-тѫ на грѣшныи-тъ, той е человѣколюбивъ, и желае спасеніе-то ни. Той Митарь-тъ съ едно помилѹй оправда, разбойникъ-тъ съ едно помани ма Господи въведе въ раи-тъ. И дали нѣкой отъ насъ са покайва, плачи, въздѫша или си кѫса космы-ти? За сродници и наши оумрѣли плачемъ, за изгѹбено богатство въздѫшамы и са кѫсами много дни, а за дѹшѫ-тѫ си, коиѫ-то са изгѹбва, нито помысламы! Какъ прочее можемъ да оумилостивимь Бога? Какъ можемъ само съ едно съгрѣшихмы, което казвамы отъ оуста само, а оумъ-тъ ни е на дрѹго мѣсто, да са спасимъ? Кога-то млади-ти са давать въ раскошность, бащи-ти въ грабителство, жены-ты въ лѹса и свѣтскы примѣны, кога-то сичкы-ти запнали само за иманіе, богатсво, славѫ, или съ еднѫ рѣчь за тѣлесны и свѣтны нѣща, дали можемъ тогыва да добыемъ прощеніе на грѣхове-ты си? Не въистинѫ, братіи мои. За то нека са прилѣпавамы въ Божіи-ты заповѣды, за да са сподобимъ и за бѫдѫщи-ты благыны и да можемъ спорѣдъ дѣла-та си да добыемъ и въздаяніе-то си и да отбѣгнемъ отъ вѣчныи-тъ огьнь, за кой-то казва Господь нашъ въ Євангеліе-то, чи никогы не ще оугаснѣе, и лошави-ти вѣчно ще са мѫчать.

ТЪЛКОВАНІЕ ВЪ ПЬРВО-ТО ПАВЛОВО ПОСЛАНІЕ КЪ КОРИНѲАНОМЪ,

КОЕТО СА ЧЕТЕ ВЪ ДЕСАТѪ-ТѪ НЕДЕЛѬ.

„Бра́тіе, Бо́гъ ны посла́нники послѣ́днія ꙗ́ви ꙗ́кѡ насме́ртники...“ (зач. ρ҃ла гл. д҃ ст. 9—17)

Твьрдѣ са оугорчава человѣкъ, кога-то го изобличавать по-горны-ты мѹ, и често това причинава дълбока скрьбь, раздразва дѹхъ-тъ, раздраѕна вълны-ты отъ гнѣвъ-тъ, расслаблява оумственны-ты силы, и потьмнава разсѫжденіе-то, и тѫй често такывы-ты изобличенія вмѣсто да ползѹвать, поврѣждать. Заради това, както искѹсни-ти лѣкари размѣсвать горчивы-ты лѣкове съ оусладителны нѣкои вѣщества, за да стане оумѣрена и пріятна блѹдкость-та и горчевина-та на цѣръ-тъ и слѣдователно да може да исцѣри болесть-тѫ, тѫй и мѫдры-ти лѣкари на дѹшіѫ-тѫ, като размѣсвать строго-то изобличеніе съ най-мѣгкы и оублажителни слова, правать горчевина-та за оумъ-тъ оумѣренѫ и слово-то лѣснопріимателно и полезно за дѹшевны-ты болести. Днешнии-тъ четенъ Апостолъ съдьржава най-строго изобличеніе противъ Коринѳаны-ты; нъ Павелъ съ толкоѕ мѫдрость и искѹство размѣси твьрдо-то съ мѣгко-то и горчиво-то съ сладко-то, щото направи еднѫ смѣсь отъ слово и пріятна за оумъ-тъ исцѣлителна за грѣхъ-тъ на Коринѳаны-ты. Нека прочее дадемъ внимание за да разѹмѣемъ небеснѫ-тѫ Божіѫ мѫдрость, и да изцѣримъ дѹшевны-ты си раны. Коринѳане-ти бѣхѫ са развратили отъ поѹченіе-то на лѫжливы апостолы, и за то като бѣхѫ са разгодѣли, мыслахѫ чи сѫ стигнѫли въ съвьршенство-то на всакѫ добродѣтель и благополѹчіе, и за това са хвалахѫ и съ надиганіе са наричахѫ съ имена-та на тѣхны-ты оучителы: „азъ сьмь Павловъ оученикъ,